

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Antonii Mvsae Brasavoli Medici Ferrariensis Examen
omnium Trochiscorum Vnguentorum, Ceratorum,
Emplastrorum, Cataplasmatumque, & Collyriorum**

Brasavola, Antonio Musa

Venetiis, MDLI

Vnguentum pro Vermibus puerorum XXVI

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70720](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70720)

BRASAVOLI

Olei rosacei } Singu. unc. II.
 Mastichini }
 Cerae unc. III.

Misce, & fiat unguentum secundum artem.

BRAS. Hoc unguentum his adhibetur qui cibum retinere non possunt, sed quicquid insumunt euomunt: nam uenter roboret, & retinere facit: tamen aliqui ex paucioribus, aliqui ex pluribus conficiunt simplicibus. uerum omnia huius generis unguenta ad hanc intentionem uergunt. SE. Istud autem quod retuli in usu non est. at ego solus illud conficio, quia à quodam meo amico medico frequenter indicabatur. nunc uero est adeo senio confectus ut amplius indicare non possit: iccirco deinceps finam ut medici suo modo indicant, neq; istud seruabo.

BRAS. Ut lubet facito.

SENE X.

XXVI.

Vnguētum pro puerorum Vermibus ad examen uenit.

BRAS. Et hoc etiam ex his est, quae adeo diuersa sunt, ut nullus ferè sit pharmacopola, qui eandem cum alio compositionem seruet. tu igitur compositionem quam paras referto. BRAS. Referre incipio.

Recipe olei de absynthio } Sing. unc. VIII.

Rutacei

Violacei unc. VI.

Aceti fortis lib. II.

Rutæ

Absynthij

Foliorum persicorum

Corticum granatorū

Radicum graminis

Sing. unc. II.

Misce,

Misce, & bulliant ad cōsumptionem aceti, et percolentur, deinde colaturæ addatur.

Succi absynthij	}	Singular. unc. I.
Succi foliorū persicor.		
Succi rutæ	}	Sing. unc. II.
Aloes hepaticæ		
Myrrhæ elotæ		
Corallorum rubrorum unc. I.		
Farinæ lupinorum unc. sem.		
Theriacæ unc. I.		
Fellis taurini unc. II.		
Petrolei unc. semis.		
Ceræ albæ unc. V.		

Misce, & fiat unguentum secundum artem.

BRASA. Tua hæc compositio maxima est, nam ferè omnia recipit, quæ uermibus aduersantur, si brion thalassion recepisset, quod corallinam uulgus nominat, & semētīnam, ac scordeum. arbitror neminem esse Ferrariæ, qui tuam hanc conficiat, ac seruet compositionem, nam nonnulli sunt qui ita parant.

Recipe succi foliorū persicorum	}	Sing. unc. II.
Succi absynthij		
Olei communis unc. V.		
Aloes hepaticæ unc. I.		
Petrolei unc. II.		
Succi abrotani unc. VI.		

Misce, & omnia igne lento bulliant ad consumptionem mediætatis, postea adde fellis taurini unc. III. misce, & fiat unguentum molle. SE. Meum est hoc uehementius. BRAS. Alij sunt qui ita breuiter parant.

t ij Recipe

BRASAVOLI

Recipe succi arantiorum drach. II.

Aloes drach. I.

Myrrhæ drach. semis.

Croci scrup. I.

Olei de absynthio unc. semis.

Misce. Vt uideo arbitraris tu unguentum quod retu-
listi ceteris præstare, quia multa recipit simplicia, at si
ob hoc omnibus præstaret, alij sunt pharmacopola qui
aliud unguenti genus parant plura quam tuū recipiens
simplicia, quale hoc est quod sequitur.

Recipe abrotani

Ligni aloes

Mentæ

Croci

Brioniæ

Gentianæ

Centaureæ

Tormentillæ

Florum perstcorum

Rutæ

Singulorum drach. II.

Aloes drachm. VI.

Farinæ lupinorum

Seminum caulium

Diptamni

Specierum hieræ picræ

Singul. drach. III.

Terræ sigillatæ

Summachiorum

Singul. drach. I.

Coriandrorum preparatorū

Myrtillorum

Sing. scrup. II.

Olei

- Olei nardini
- de absynthio
- de menta
- amygda. amararum

Sing. unc. III.

Cera modicū n̄ īc̄atur, & fiat unguentum, in fine au-
 tem addantur fellis taurini unc. IIII. & simul cum alijs
 misceatur. SE. In hoc unguento plura sunt prorsus
 simplicia quam in meo, tamen id quod paro apud sum-
 mos uiros in usu fuit. BRAS. Et hoc fuit à summis
 uiris probatum, sed aliud audias quod etiam apud non
 nullos in usu est, & plura recipit simplicia quam præ-
 scriptum. SE. Audio. BRAS. En igitur.

Recipe olei communis lib. V.

- Absynthij recentis
- Mentæ
- Rutæ
- Marrubij
- Foliorum persicorum
- Sabinæ
- Colocynthidis

Singul. drach. I.

Misce hæc omnia cum prædicto oleo & pone in solem
 per triginta dies in uitreo uase probe obturato, postea.

Recipe huius olei unc. III.

- Farinæ lupinorum
- Absynthij
- Mentæ, Rutæ
- Marrubij
- Foliorum persicorum
- Sabinæ
- Colocynthidis

Singul. drach. II.

t iij Fellis

Fellis taurini unc. III.

Misce omnia cū prædicto oleo, et pone iterum in solē in vitreo uase optime obturato per triginta dies, postea

Recipe huius olei unc. III.

Farinæ lupinorum	} Singul. drach. I.
Absynthij	
Mentæ	
Rutæ	
Colocynthidis	
Aloes unc. semis.	
Fellis taurini drach. VI.	

Ceræ quantum sufficit. Misce, & fiat unguentum.

SE. Hanc simplicium repetitionem non probo, ne dicam mihi summopere displicere, arbitrorq; in tertiæ petitione abesse sabinam. BRAS. Neq; ego compositionem ipsam ualde probo. SE. Qualis est horum unguentorum usus? BRAS. Nares inunguntur, tempera, & extrinsecus gulæ initium, tamē & uenter inungi potest. immo iuxta tuum pharmacopolium alter adest pharmacopola, qui hoc aliud quod sequitur parat unguentum, cuius uis est uermes necare, & educere, tamē iubet ut prius ægroto clyster imponatur ex caprino lacte, aqua hordei, & zuccaro. SE. Si caprinum lac nō adesset, quid tunc agēdum? BRAS. Sumendum esset uaccinum, in hoc etiam casu semper uidi magis proficere mel quàm zuccarum, præsertim si fuerit espumatum, unguentum uero ita conficitur.

Recipe olei de absynthio	} Singul. unc. I.
Amyg. amararum	
Succi matricariæ unc. semis.	

Rosarum

Rosarum, Corallorum }
 Farinæ lupinorum } Singul. drach. I.
 Cornu cerui usti }
 Aloes succotrini unc. II.

Cum modico ceræ fiat unguentum secundum artem,
 è quo totus uenter inungatur, sunt & alij qui hoc quod
 sequitur parant.

Recipe olei mastichini }
 Citoniorum } Singul. unc. I.
 Spicæ }
 Myrtillorum }

Olei de absynthio }
 Amygd. amararum }
 Mastiches }
 Gariophyllorum } Singul. unc. semis.
 Labruscæ }
 Mentæ }
 Corallorum rubrorum }
 Aloes hepatici }
 Boli armeni }
 Ceræ quantum sufficit.

Misce, & fiat unguentum. SE. Vnguentum istud po-
 tius aptū uidetur ad uentriculum roborandū. BRAS.
 Omnino & hoc facit, immo & particulatim facit, sed
 unā uermium generationem prohibet. Alij uero sunt
 qui unguentum quod sequitur ad lumbricos conficiunt.
 Recipe succi mente unc. VIII.

Centaureæ minoris }
 Santonici } Singulor. unc. I.
 Lupinorum amarorum }
 t iiij Gentianæ

BRASAVOLI

Gentianæ }
Absynthij } Sing. unc. VIII.

Aceti expressi de pane assato lib. I. unc. VIII.

Ceræ quantum sufficit

Misce, & fiat unguentum, quo tempora, pulsus, nares,
& stomachus inungantur: uerum audias & alium phar
macopolam ita conficientem.

Recipe succi mentæ unc. II.

Cētauræ minoris }
Lupinorum } Sing. unc. sem.

Gentianæ }
Absynthij } Sing. unc. I.

Seminum anethi }
Diptamni } Sing. drachm. III.

Fellis taurini unc. I.

Aloes drachm. I. & sem.

Olei mastichini }
de Spica } Sing. unc. II.

Aceti expressi de pane asso drach. II.

Succi aranciorum unc. I.

Ceræ albe muscatæ unc. VI.

Coquatur cera cum oleis, et cum in frigidari cœperit cæ
tera omnia in tenuissimum puluerē redacta misceantur,
deinde totum cum succis bulliat ad ipsorū succorum cō-
sumptionem: in fine autem musci grana IIII. misceantur
& molle linimentum fiat, de quo tempora inungantur,
& portiuncula supra rotundum pānum ad oris cyathi
magnitudinem extendatur, et supra umbilicum ligetur.
nam cuiuscunq; generis uermes, & teretes, & cucurbi-
tinos, & ascari les necat, atq; educit. S E. Optarem ut
in his

in his compositionibus aliqua imponeretur meta, & oēs unius urbis pharmacopolas unam met seruare compositionem. BRAS. Immo melius esset in toto orbe eandem seruari compositionem: at nisi morte praueuiar, curabo & efficiam quòd Ferrarienses pharmacopola non erunt in compositionibus uarij, in his praesertim communibus: nam si quispiam in alicuius medici gratiam particularem quampiam compositionem conficere, & seruare uoluerit, hoc erit illi sponte concessum: ueruntamē et nonnulli sunt, q̄ ita parant hoc pro uermibus unguentū.

Recipe Cētauræ minoris }
 Absynthij } Sing. drachm. sem.
 Lupinorum }

Ligni aloes }
 Corticum citri } Sing. drachm. II.
 Diptamni }

Aloes ad pondus omnium

Succi absynthij unc. IIII.

Fellis taurini unc. II.

Ceræ quantum sufficit.

Misce, & fiat unguentum. SE. Quod dicitur aloes ad pondus omnium, intelligitur ne ad totius compositionis pōdus? BRAS. Non (quāquam nihil etiam referret) sed intelligitur ad pondus omnium superiorum, propterea ita explicari poterit: Aloes drachm. VII. & semis. sed & alij sunt qui ita parant.

Recipe succi persicariæ

Absynthij

Abrotani

Centaureæ

BRASAVOLI

Centaureæ minoris	}	Singul. drach. I.
Mali terræ		
Foliorum persicorum		
Foliorum lupinorum		
Radicum ebulorum		

Corticum granatorum

Pororum non transplantatorum unc. II.

Nasturtij aquatici lib. I.

Aceti fortissimi unc. III.

Cera quantum sufficit. Miscere, & fiat unguentum.

Alij uero ita conficiunt, ac seruant.

Recipe Cētaureæ minoris	}	Sing. drachm. sem.
Absynthij		
Lupinorum		

Ligni aloes

Cornu cerui usti

Diptamni

} Sing. drach. II.

Aloes drachm. VII. & sem.

Fellis taurini unc. I.

Cera unc. I. & semis.

Miscere, & fiat unguentum secundum artem.

SE. Non me latet & hoc unguentum esse pro pulsibus inungendis, naribus, et circa umbilicū. BRAS. Hec tāta compositionum diuersitas adeo me deterruit, ut lo-
raretraxerim, nec amplius ullam aliam referre uolue-
rim, cum hæc quæ prædictæ sunt ad reliquas intelligen-
das satis esse possint. SE. Tu uero quo uteris pro uer-
mibus unguento? BRAS. Plerunq; iubeo ut recipiatur
Aloes

Aloes

Myrrhæ

Pulpæ colocynthidis

} Singu. scrup. i.

Misceatur, & fiat puluis subtilissimus, qui modice bulliat in arancio, uel limone: quandoque iubeo ut taurino felli misceantur, cum febre carent, uel remissa sit, si uero intensa adsit febris, arancio uel limoni misceo.

SENE X. Iam unguentum hoc pro uermibus ad nauisam fastidio habeo. BRAS. Aliud igitur in medium afferto: scito tamen nos genus quodam rubri salis domi habere, quod statim uermes necat quos tetigerit. immo si uermis qui obierit alios tangat, & illi statim obeunt.

SE. Quo modo uocatur id genus salis? BRAS. Nisi sit rubrum Galeni nitrum, quid sit prorsus ignoro.

SENE X.

XXVII.

Vnguentum igitur Capellum contemplemur. BRAS. Cur capellum uocatur. SE. A capite (ut arbitror) quoniã uti galero (qui uulgo capello dicitur) caput tegimus, ita hoc unguento, quando opus est, caput ipsum tegimus. BRAS. Ab antiquis à capite quidẽ cephalica nominantur eiusmodi unguenta, non autem à galero. sed tuum hoc cephalicum iam referto, nam & apud diuersos pharmacopolas diuersa sunt cephalica, sicut et antiqui diuersorum cephalicorum mentionem fecere.

SE. Ego meum cephalicum adducam, quod à uiro docto confectum fuit Vincentio Crema. BRASA. Fuit profectò insignis suo tempore chirurgus, sed tandem effare. SE. En.

Recipe matris syluæ uiridis lib. I. unc. IIII.

Betonicæ unc. VIII.

Olei